

חברת הכנסת צ'יצ'ולינה

עם ידידיו, התרחק גם ממשפחתו וחדל מיחסים עם אשתו. הוא התחיל לחשוב על התאבדות. אז עלה על דעתו והתשכחה והתשכחה היתה חדה וחלקה: ארזני, אין לך כלום. אתה בריא לגמרי.

האיש נרעש. כשהוא כמעט יוצא מדעתו מרוב זעם, מיהר אל בית-החולים. שם אמרו לו: טוב שבאת; עמדנו לשלוח לך בדיוק הודעה. התברר שהיתה טעות במחשב. זה לא אתה. זה משהו בעל שם דומה. צר לנו מאוד-מאוד. המחשב אשם.

חיפה חיפה

לפני כמה ימים השמיע אריאל שרון בשורה נוראה: אלפי יהודים נוטשים את חיפה, ואלפי ערבים נוהרים אליה. רבים ששמעו בשורה זו בטלוויזיה נבהלו. היתכן? היתה חיפה לעיר ערבית?

אני לא נבהלתי. אני זוכר את חיפה כעיר ערבית-יהודית, אולי העיר היחידה בארץ שאכן היתה מעורבת.

יש תקופה חיפאית בחיי. כשהגעתי עם מישפחתי ארצה, ואני בן 10 וכמה שבועות, היה מנוי וגמור עם אבי להתיישב בחיפה, כי חיפה היתה "עיר העתיד". (אומרים שהיא עדיין כזאת. מילא.) מיהרנו לחיפה עד כדי כך, שלא שארנו באוניה עד שתגיע לשם. האוניה הצרפתית, ספונקס, עגנה בניגוד לתוכנית תחילה ביפו, נסעה משם לביירות, ואמורה היתה להגיע משם לחיפה. לאבי לא היתה סבלנות. ירדנו ביפו. כך הפסדתי את העגינה בביירות, 50 שנה לפני שהגעתי אליה סוף-סוף (בעיקבות מעשיו של אריאל שרון הג'ל).

אחרי שירדנו ביפו, לא השתהינו בתל-אביב אף לילה אחד. נסענו בכירכרה מנמל יפו לשדרות רוטשילד 2, שם היתה תחנת אוד, ונסענו מייד לחיפה. אבי רצה להיות שם עוד לפני רדת הלילה הראשון שלנו בארץ.

נסענו לחיפה דרך פתח-תיקוה, טולכרם, שכם ועפולה. נרדמתי לפני שהגענו לשם. למחרת בבוקר התעוררתי השכם, הסתכלתי מבער לחלון שלידי המיטה בבית-המלון וראיתי מראה שלא אשכח אותו לעולם: ממש מן החלון עלה הר ענקי, כולו חום וסלעי. מעולם לא ראיתי עד אז הר כזה. בנרמניה גדלתי בשפלה, וההרים המעטים שראיתי בחיי היו ירוקים, מבוטלים ביער.

חינו בחיפה כשנה, תחילה כאחווה, אחר-כך בנווה-שאנן (היו בה אז איוה 30 בתים) ואחר-כך בהר-הכרמל, בבית שהיה שייך לערבי עשיר בשם קאראמאן. זה היה אפשרי רק בחיפה: יהודים גרו בבתיים של ערבים, ערבים בבתיים של יהודים.

חיפה דמתה אז לעוגת-קדם, שיכבה על גבי שיכבה. למטה היתה העיר הערבית, ליד הנמל. אך היו שם גם הרבה מישורים

ובנקים יהודיים. מעל לעיר העיר היתה הר-הכרמל, מין עיר קומים, ובמרכזו הבניין היפהפה של הטכניון. מעל להר התחיל ההר, שהיה ריק וצחיח מלבד ג'ר הכהאיים, כמרכז הכרמל היתה שכונה קטנה.

בין השכונות לא היו גבולות חרים, כפי שהיו בין תל-אביב ויפו, ובערים רבות אחרות בארץ. הריחות והכיכרות של העיר הן תחנית הגיעו להר, אנשי ההר ירדו למטה במהלך עסקיהם. עד כמה שיכולתי להתרשם, כילד,

שררה אווירה טובה בין השכונות והעמים. אולי יש משוה באקלים של חיפה, המטפח אווירה כזאת. אחרת, איך להסביר שגם בתקופות קודמות שררה בחיפה אחווה יהודית-ערבית?

בתקופת הצלבנים, למשל. כאשר חדרו הצלבנים לארץ, כבואם מלבנון, הם לא הצליחו לכבוש את חיפה בדרום לירושלים. רק אחרי שירושלים נפלה, ואחרי שערכו טבח נורא בתושביה המוסלמים והיהודיים כאחד (את היהודים שרפו בתוך בית-הכנסת שלהם) התפנו הצלבנים להטיל מצור על חיפה.

חיפה לחמה כלביאה רוב תושביה היו יהודים, והיה בה חיל" מצב מצרי. צבא הצלבנים חנה על הכרמל, וצי של ונציה נכנס למיפרץ. היהודים, שראו מה קרה לאחיהם בגליל ובירושלים, הם החליטו להילחם עד הסוף המר. שכמס-אל-שכם עם המוסלמים, הם הגנו על העיר בעקשנות עילאית. לכסוף הצליחו הצלבנים לפרוץ את התומה. חלק מן היהודים והמוסלמים הצליחו להימלט לעכו ולקיסריה, אך הרוב נשחטו. זה היה ב-25 ביולי 1099.

(כעבור 849 שנים כבשו היהודים את חיפה, והאוכלוסיה במתנתו הפליטים. ההיסטוריה של הארץ היא פסיפס משוגע.)

כימי המנדט היתה חיפה מופת של סובלנות. כאשר שלט בה ראש-עירייה ערבי, חסן שוכרי, הוא היה אהוד גם על היהודים. כששלט בה ראש-עירייה יהודי, שבתי לוי, הערבים אהבו אותו. הערבים בחיפה, בניגוד לאחיהם ברוב חלקי הארץ, לא גורשו הערבית כרחה כמעט כולה צפונה, ללבנון, שם היא יושבת עתה בכוח. הם פחדו וברחו. רק מיעוט קטנטן נותר, בוואדי-ניסאס וברחוב עבאס. אך בהדרגה גדלה אוכלוסיה זו שוב.

אין זה מפליא. חיפה היא השער לגליל, והגליל הוא לפחות במחציתו ערבי. הכפרים אינם מסוגלים לקלוט את הריבוי הטיביעי, מה גם שאין השליטנות מרשים שם לבנות בתים חדשים, באמתלות נירוקרטיות שונות. יש נדידה לחיפה. הפועלים עובדים שם.

אז מה? חיפה היתה ותישאר עיר דרלאומית. נראה שזה טבוע באופיה.

ושלישית, ואז תפסתי מה: הכל היה יפה מדי, סטרילי מדי. מילחמה משופצת. חיילים מגישים מים לניצולי צברה ושאתילה. שבויים מטופלים יפה. אחוות לוחמים.

אין גוויות. אין מישפחות שכולות. אין פצועים וזעקים. בקיצור: אין מילחמה.

האם הופעלה צנוורה? אני מניח שלא. אלא נראה שבכל מילחמת-ישראל הפעילו צלמי במחנה מעין צנוורה עצמית. הם לא צילמו מה שהיה נראה להם שהעורך אינו רוצה לראות, או שהרמטכ"ל התורני אינו רוצה למצוא בשבועון שלו.

חבל. תצלומי-המילחמה הגדולים מכל העולם מראים דווקא את הוועות. תצלומי המפורסם ביותר של רוברט קאפה הגדול

איני משתגע אחרי סרטים פורנוגרפיים. אני די מתעב אותם. לא מטעמים מוסריים, חלילה. הם פשוט משעממים.

הצרה היא שהמישגל האנושי אינו חומר טוב לצילום. האפס-רויות מוגבלות מאוד-מאוד. לרוב זה נראה כמו בוכנה של מכונה המתפקדת באופן אוטומטי. בלי רגש, עדינות, אהבה, האקט המיני אינו אלא פונקציה חיותית-מכאנית. מכיוון שכמעט כל

הסרטים האלה באים - להמחיש חלומות של גברים, ולשמש להם עזר למעשי-אונן, הרי זה גם אינו ריאלי. לא נעשה שום נסיון לספק גם את הצד הנשי. תפקיד הנשים בסרטים הוא, בדרך כלל, להעמיד פנים של מתמוגגות מאושר בעיקבות פעולת הבוכנה, בשעה שברור שהן חושבות תוך כדי מעשה על השימלה שהן רוצות לקנות אחרי ההסרטה.

בקיצור, הרמיון האנושי עולה בהרבה על יכולתה של מצלמה. הרמיון הוא עשיר. הוא מתאר לעצמו את האשה המושלמת (או

את הגבר המושלם, אני מניח), בעלת הריח המושלם, ללא פגם או מום, העושה בדיוק מה שצריך. בהשוואה לזה, הסרט הוא תפל. כל זה בא כהקדמה לביקורת קולנועית. מישוה סיפר לי שלקראת ביקורה האפשרי של חברת-הפרלמנט צ'יצ'ולינה בארץ המתוכננת במדינה קלטת של סרטיה. כבר נעשו מהקלטת אלפי העתקים. אחר מהם הושאל לי ליממה אחת (הביקוש הוא עצום!) כדי שאתרשם בעצמי על רמתה הפרלמנטרית של הגברת אילונה סטאלר.

הקרנתי בוודאי. זו היתה באמת חוויה. לא בכל יום רואים חברת-פרלמנט המטילה את מימיה בקלוז-אפ לעיני המצלמה. גברת המודווגת עם כלב, ואחר-כך עם סוס. ח"כית המצליחה תוך חצי שעה לעבור את כל רשימת הפרוורטיות האפשריות והבלתי-אפשריות, כמו שטיים בהמראה עובר על רשימה של עשרות פעולות ועושה צ'יאוף.

מה אין שם? מישגלים רגילים מכל הסוגים. לסכיות. (אגב, אין הומריסקסואליות גברית. אף לא כרמז) אורגיות. יחסים-מין באמצעות אבירים שונים, אינדיבידואלים מלאכותיים, בקבוקים. מבט קרוב של הח"כית ממבט הגניקולוג. והכל תוך כדי חזרת אינסופיות, עוד פעם ועוד פעם. קצת מבחיל. מאוד משעמם.

איך הגיעה הגברת הזאת לפרלמנט? ירדתי באיטליה, השייכים למיפלה המקבילה למיפלה הרדיקלית, ניסו להסביר לי. זוהי מיפלה רצינית. הציצ'ולינה הוונסה לרשימה כתעלול של פירסומת. איש לא חלם על כך שתיבחר.

אולם באיטליה יש שיטת-בחירות המאפשרת לבוחר, בשעה שהוא נותן את קולו למיפלה מסוימת, לסמן גם את המועמד המועדף על-ידו. תעלול גורר תעלול, ורבים מן הבוחרים של המיפלה סימנו את שמה של הציצ'ולינה. כתוצאה מכך לא נבחרו מנהיגים רציניים ועתידי-יכוניות, ואילו הגברת סטאלר נכנסה לפרלמנט.

הסוסים בוודאי שמחו.

כומתה סגולה לאלוהים

אישי-גיבעתי אנוכי. לכן, כאשר קמה עמותה של ותיקי-גיבעתי כדי לטפח את מסורת החטיבה, הצטרפתי אליה ברצון. הרעיון הוא ליצור קשר בין שרירי החטיבה שהיתה פעם ובין החטיבה החדשה, שקמה בשנים האחרונות. יפה.

עכשיו קראנו שמפקד-החטיבה הוא איש דתי, ושהוא שולח למישפחות החיילים מיכתבים שבראשם מתנוסס הצינון ב"ה. עם כל הכבוד למפקדי החטיבה החדשה, ולחובשי הכומתה הסגולה שבאו מיישבות-הסדר. איש באמונתו יחיה. אך אם אקבל מן החטיבה מיכתב שבראשו תנוססו האותיות ב"ה, אני אזרוק אותו ולסל-הגיריות מבלי לקרוא את ההמשך.

פרשים בכפר בוער

הלכתי לראות את תערוכת התצלומים הצבאיים של השבועון

במחווה. מצאתי שם הרבה תמונות מעניינות. רבות מהן אני זוכר מאז פירסומן בראשונה. אני יודע גם איך נולדו.

למשל, התצלום העושה את הרושם החזק ביותר: פרשים בכפר בוער. תמונה מילחמתית לאללה. אותי היא מצחיקה.

היא נולדה כך: מישוה בגיבעתי הגה ראיית מילחמת-העצמאות את הרעיון להקים יחידה של פרשים. היה איוה הצעין פולני (או הונגרי, או רוסי) ששירת בחיל-הפרשים בחו"ל, שהציע את ההצעה. אחד התפקידים של גיבעתי היה למנוע את חזרת הפלאחים לכפרים שמהם ברחו או הוברחו. נראה היה כי הסוסים יגיעו באיזורים טרשיים למקומות שאליהם לא יגיעו הגיפיים.

זאת היתה שטות, ובמחרת הבינו זאת הכל. היחידה פורקה. לפני כן באו צלמים לחטיבה. הפרשים אירגנו להם הצגה. למען מטרה קדושה זו הצטו כפר נטוש, וכך נולד התצלום המרשים, שאינו חסר ערכו ספר על מילחמת-העצמאות.

היו בתערוכה הרבה תמונות אמיתיות יותר. אחדות שצולמו בקרב, רבות שהנצחו הווי. כמה תצלומים אמנותיים ממש. אהבתי צילום שבו נראה החלק העליון של ג'יפ מבצבץ מאחורי רכס של חולות. וגם את התצלום המרתק, המראה קבוצה של שבויים מצריים שוכבים יחד עם שוביהם הישראלים על הארץ, ראשיהם כבושים בארמה, תחת הפצצה.

אבל משהו הציק לי. עברתי על פני התצלומים שנית

סטאלר

מראה חייל ספרדי במילחמת-האזרחים באלפית-השניה שבו פוגע בו הכדור ההורג אותו. איך ילמד העם לחשוב היטב לפני שהוא מחליט לצאת למילחמה, אם לא יידע איך נראית המילחמה?

המחשב אשם

הנה סיפור ישראלי. אמיתי לגמרי. ציין-מיסטר, ישראלי חסון, קיבל באחד הימים הודעה לבוא כאופן רחוק לבית-החולים. הוא סבר שהוא נקרא לבריקה שיגריתית כלשהי. הכניסו אותו לחדר, שבו ישבו שלושה רופאים חמוריים-בר ועובדת סוציאלית. אחרי ששאלו אותו לשמו ולמיספר תעודת הזהות שלו, פתח הרופא הקשיש בנזרת: יש לנו ידיעה לא-נעימה בשבילך. בבריקת-הרם שלך התגלה

יש לך איידס. אבל זאת מנכרחה להיות טעות! קרא האיש. אין אצלנו טעויות, אמר הרופא.

האיש נדהם. כשהוא אחוז הלבם, חזר הביתה. איידס? מניין? הוא לא הומריסקסואל, לא המופילי, לא נרקומאן. הוא לא קיבל זריקה. הוא לא שכב גם עם נשים זרות.

אז מה? נותרה רק אפשרות נוראה אחת: שנרבק מאשתו. האיש, חוקר מנוסה, התחיל לחקור את אשתו, שעות על גבי שעות, יום אחרי יום. ביום השלישי השתכנע שהיא דוברת-אמת: מעולם לא שכבה עם גבר זולתו.

מה נותר? בדמינו של האיש עלתה רק אפשרות אחת. כמקובל, הוא נוהג להכות את החשודים בחקירותיו. נראה שהיכה באגרופו את אחד הנחקרים עד דוב רם, היה לו פצע קטן ביד, וכך נרבק. הוא ביקש בריקה חזרת באותו המקום. שוב נרבק, שוב נקבע: יש לך איידס.

האיש התכנס בתוכו. הוא הוניה את עוברתו, ניתק את הקשרים

רוברט קאסה: רגע המוות